

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ № ЕО – 2./2019 г.

за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка

На основание чл.85, ал.4 и ал.5 от *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС), чл.4, т.1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО), чл.14, ал.1, 2 и 3 от Наредбата за ЕО, чл.31, ал.4 във връзка с ал.1 от *Закона за биологичното разнообразие* (ЗБР), чл.37, ал.4 във връзка с чл.2, ал.1, т.1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС), представената информация и документация от дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ на Министерството на околната среда и водите и получено становище на Министерство на здравеопазването

РЕШИХ:

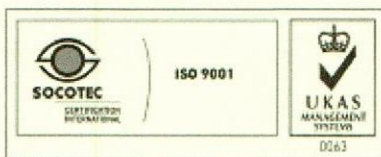
да не се извършва екологична оценка на *Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2018 – 2027 г.* (НПОУПВФП), при прилагането на която **няма вероятност** да се окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда и човешкото здраве

Възложител: Дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ на Министерството на околната среда и водите

Характеристика на Програмата:

Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (НПОУПВФП) е програмен документ с ясно дефинирани цели и мерки за практическо приложение на държавната политика за опазване на почвените ресурси на национално, регионално и местно ниво.

НПОУПВФП представлява рамка за местните власти при разработване на политика за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите на областно и общинско ниво. Програмата е за 10 годишен период (2018 г. - 2027 г.). В нея е включен План за действие, който гарантира постигането на набелязаните цели чрез реализацията на набор от мерки и обхваща период от 5 години. НПОУПВФП обхваща територията на цялата страна - 28 административни области и 265 общини.

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс:+359(2) 986 25 33

Програмата цели обезпечаване опазването на почвите от ерозия, вкисляване, засоляване, уплътняване, намаляване на почвеното органично вещество, замърсяване, запечатване, свлачища, да осигури устойчиво ползване, да ги запази за бъдещите поколения и да осигури при необходимост възстановяване на земите и функциите на почвите.

Генерална стратегическа цел на НПОУПВФП е: Устойчиво ползване на земите, осигуряващо високо равнище на съхраняване функциите на почвите, висока продуктивност, поддържане на екосистемите и благоденствие на обществото.

Стратегическите цели, които следва да доведат до постигане на генералната стратегическа цел са следните:

Стратегическа цел 1: Подобряване на административния капацитет, правните инструменти по прилагане на екологичното законодателство и информационната обезпеченост с цел устойчиво управление на почвите.

Направление 1.1: Подобряване на административния капацитет и ефективни правни инструменти;

Направление 1.2: Информационна обезпеченост.

Стратегическа цел 2: Предотвратяване възникване на деградационни процеси, възстановяване и съхраняване функциите на почвите.

Направление 2.1: Предотвратяване и ограничаване на ерозионни процеси;

Направление 2.2: Предотвратяване възникването на свлачищни процеси;

Направление 2.3: Възстановяване и рекултивация на нарушени терени;

Направление 2.4: Минимизиране процесите на уплътняване на почвите;

Направление 2.5: Предотвратяване вкисляване на почвите;

Направление 2.6: Локални почвени замърсявания;

Направление 2.7: Запазване и увеличаване на органичното вещество в почвите.

Стратегическа цел 3: Устойчиво управление на почвите като природен ресурс и екологосъобразно земеползване.

Направление 3.1: Усвояване на земеделски земи в райони, изправени пред природни или други специфични ограничения;

Направление 3.2: Развитие на селското стопанство към подобряване на почвеното плодородие и устойчивото управление на почвите;

Направление 3.3: Ефективно и ефикасно напояване на земеделските земи;

Направление 3.4: Възстановяване на горските площи;

Направление 3.5: Адаптация към климатичните промени.

Стратегическа цел 4: Ангажиране на обществеността в процесите по управление, устойчиво ползване и опазване на почвите.

Направление 4.1: Подобряване на информираността и знанията на имащите отношение към опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите;

Направление 4.2: Подобряване на информираността и знанията на земеделските производители по отношение на прилагането на добри практики и технологии при обработка на почвите с цел опазване на почвите като природен ресурс.

Националната програма съдържа анализ и оценка на състоянието на почвите и на източниците, които ги увреждат, по сектори на националното стопанство, оценка на възможностите и ограниченията в международен и вътрешен план, цели и приоритети по опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите и средства за постигане на целите. Петгодишният План за действие към Програмата гарантира постигането на набелязаните цели чрез реализацията на набор от мерки, представени в т. 3 „Стратегически цели“. Представена е схема за организация, наблюдение и отчитане изпълнението на Плана за действие, оценка на резултатите и при необходимост промяна на мерките.

Основните критерии при определяне на приоритетите в Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите са:

- устойчиво ползване на почвите като природен ресурс;

- опазване и подобряване на почвеното плодородие;
- намаляване на вредните последствия върху почвите, предизвикани от природни процеси и явления и антропогенни фактори;
- предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и опазване на другите компоненти на околната среда;
- спазване принципите на устойчивото развитие, включително принципите на биологичното земеделие;
- възстановяване на нарушените функции на почвите;
- задължения, поети от държавата по международни актове, отнасящи се до почвите.

МОТИВИ:

1. НПОУПВФП за периода 2018 – 2027 г. е разработена на основание чл. 24, ал.1 от Закона за почвите, при съобразяване на основните стратегически документи на европейско и национално равнище, в т.ч. с документите, поставящи цели по устойчиво управление на земите и опазване на околната среда.

2. Програмата е разработена в съответствие с Европейската почвена стратегия (The Soil Thematic Strategy), (COM(2012) 46). Друг стратегически документ, свързан с нея е Националната програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България (Актуализация за програмен период 2014-2020 г.), който включва същите деградационни процеси, но има по-ограничен обхват. Разработена е за засушени (аридни) зони.

3. Други планове и програми в които са засегнати отделни въпроси свързани с почвите са:

- Национална програма за развитие на България 2020 г.;
- Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа, (COM(2011) 571);
- Седма програма за действие по околна среда;
- Комуникационна стратегия за устойчиво управление на земите в България;
- Национална информационна и комуникационна стратегия за мрежата Натура 2000 2014-2023 г.;
- Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Р. България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г.;
- Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 - 2022 г.;
- Национална стратегия за устойчиво развитие на земеделието в България (2014-2020 г.);
- Национален План за действие по управление на устойчивите органични замърсители в България, 2012 г. - 2020 г.
- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
- Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Р България за периода 2014-2020 г.
- Трети Национален План за Действие по изменение на климата (2013 - 2020 г.);
- Стратегически план за развитие на горския сектор 2014-2023 г.
- Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.

4. Програмата има пряко значение за интегриране на екологичните съображения, с оглед насърчаването на устойчиво развитие, тъй като целта ѝ е с пряка екологична насоченост - опазване и устойчиво ползване, чрез прилагане на екологосъобразни

технологии и възстановяване на земите и функциите на почвите до достигане на нормативно установени стойности, елиминиращи риска за околната среда и човешкото здраве, за територията на цялата страна. По този начин ще се постигне комплексно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

5. Мерките в Програмата са формулирани при съобразяване с принципа за устойчиво развитие в дългосрочен план.

6. НПОУПВФП не попада в конкретна йерархична зависимост с други планове и програми, но е съвместима и не противоречи на действащите стратегии, планове и програми на територията на Република България.

7. НПОУПВФП за периода 2018 – 2027 г. не може да бъде отнесена категорично към някоя от областите, изброени в чл.85, ал.1 от ЗООС, като със заложените мерки не са идентифицирани конкретни инвестиционни предложения.

8. С прилагането на Програмата не се очакват отрицателни въздействия върху околната среда в рамките на страната или на територията на общините.

9. Не се очаква изпълнението на програмата да доведе до задълбочаване на съществуващи и/или възникване на нови екологични проблеми в страната, а до разрешаване на такива (свързани с опазването, устойчивото ползване и възстановяването на функциите на почвата).

10. Предвидните мерки по стратегическите направления на програмата са насочени към опазване на околната среда и човешкото здраве и не предполагат значително въздействие, нито възникване на отрицателен кумулативен ефект по отношение на околната среда и човешкото здраве.

11. Изпълнението на мерките от Програмата ще доведе до подобряване състоянието на почвата, предотвратяване замърсяването на подземните води и въздуха, както и на земеделската продукция и подобряване на качеството на околната среда.

12. Въздействията от прилагането на мерките от Програмата ще бъдат положителни, тъй като ще доведат до предотвратяване или смекчаване на процесите протичащи в почвата, а именно на ерозия, киселяване, засоляване, уплътняване, намаляване на почвеното органично вещество, замърсяване, запечатване, свлачища. Ще се осигури устойчиво ползване, както и прилагане на мерки за възстановяване на земите и функциите на почвите, при необходимост. По този начин ще бъде намалена опасността от отрицателно въздействие върху другите компоненти на околната среда, ще се постигне намаляване на здравния риск и подобряване на качеството на живот на населението.

13. Изпълненето на НПОПВФП 2017 – 2028 г. няма да окаже значително въздействие върху водите. Риск от въздействие върху водите би могло да има при изпълнение на мерките, свързани с намаляване на киселинността на почвите чрез внасяне на неутрализиращи материали и при изграждането/възстановяването на напоителни и отводнителни системи, но тези въздействия ще бъдат локални.

14. Дейностите, заложи в НПОПВФП 2017 – 2028 г. няма вероятност да окажат значително въздействие в областта на изменението на климата.

15. Националната програма ще доведе до интегриране на политиката за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в национални и местни планове и програми (в т.ч. на областно и общинско ниво).

14. Съгласно становище на Министерство на здравеопазването с изх. № 04-09-223/19.12.2018 г., от здравно-хигиенна гледна точка няма необходимост от изготвяне на екологична оценка, тъй като:

14.1. в резултат от реализацията на предвидените дейности в рамките на НПОПВФП 2017 – 2028 г. се очаква положително въздействие върху околната среда и здравето на хората;

14.2. реализацията на дейностите по програмата се очаква да доведе до генериране на общ положителен ефект върху състоянието на почвите на територията на цялата страна и от там върху факторите на околната среда и човешкото здраве.

15. Съгласно разпоредбите на чл.31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл.2, ал.1, т.1 от Наредбата за ОС, НПОПВФП 2018-2027 г. подлежи на процедура по оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони. Процедурата по ОС се извършва чрез процедурата по ЕО, съгласно чл.31, ал.4 във връзка с ал.1 от ЗБР.

15.1. Предвид обстоятелството, че НПОПВФП 2018-2027 г. касае територията на цялата страна, извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 37, ал. 2 от Наредбата за ОС показва, че НПОПВФП 2018-2027 г. е **допустима** при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени по реда на Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им;

- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от ЗБР, както и със заповедите по чл. 19, ал. 1 от ЗБР и/или с плановете за управление, ако има такива.

15.2. На основание чл. 37, ал. 3 от *Наредбата за ОС* е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която НПОПВФП 2018-2027 г. **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, поради следните мотиви:

- НПОПВФП 2018-2027 г. създава общата стратегическа рамка и посока на развитие, като допринася за постигането на целите и приоритетите за ограничаване увреждането на почвите.

- НПОПВФП 2018-2027 г. е изготвена в национален обхват и цели опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване. Прилагането на добри практики и мерки за предотвратяване увреждането на почвите ще акумулира общ положителен ефект върху състоянието на компонентите на околната среда в страната, вкл. върху защитените зони от мрежата Натура 2000.

16. Реализирането на предвижданията на Програмата не е свързано с трансгранично въздействие върху околната среда предвид характера на предложените мерки.

ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЛЕДНОТО УСЛОВИЕ:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от НПОПВФП 2018-2027 г., попадащи в обхвата на приложения 1 и 2 към ЗООС или извън тях и попадащи под разпоредбите на чл. 31 от Закона за биологично разнообразие (ЗБР), подлежат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони и могат да бъдат одобрени само след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, поставени в решението/становището.

Настоящото решение не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконови нормативни актове, и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на НПОУПВФП, на възложителя или на някои от обстоятелствата, при които е било издадено настоящето решение, възложителят/новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно на основание чл. 88, ал.7 от ЗООС.

Съгласно разпоредбата на чл.88, ал.6 от ЗООС, решението губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила НПОУПВФП не е одобрена.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на заинтересованите лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Дата: 18.01.2019г.

МИНИСТЪР:

НЕНО ДИМОВ

